

Infektioepidemiologian ja -torjunnan osasto

Tartuntatautilääkärin kommentit

Kommentit käsittelevät ajankohtaisia tapahtumia Suomen infektioautitilanteesta ja perustuvat niiltä osin tartuntatautirekisterin lukuihin. Tartuntatautilääkäri kommentoi myös merkittäviä tapahtumia ulkomailta, joiden katsotaan vaikuttavan mm. matkailijoiden terveyteen. Tilanne kommentoitu 29.04.2008.

På svenska (om ungefär en vecka)

Euroopan tuhkarokkoepidemiat jatkuvat

Viime vuosina Euroopan maissa on esiintynyt useita tuhkarokkoepidemioita. Näistä laajin alkoi Sveitsissä vuoden 2006 lopussa ja jatkuu edelleen. Tänä vuonna siellä on sairastunut tuhkarokkoon lähes 1000 ihmistä. Yhteensä tautitapauksia on todettu yli 2000. Tämän vuoden maaliskuussa Itävallassa Salzburgissa alkoi epidemia, jossa ensin sairastui alakoulun oppilaita ja myöhemmin epidemia on levinnyt laajemmalle. Itävallasta on sittemmin raportoitu yli 200 tuhkarokkotapausta, joista ainakin 90 % on Salzburgista. Norjassa on todettu tuhkarokko kolmella lapsella, jotka ovat vierailleet keväällä Salzburgissa. Myös yksi sekundaaritapaus on raportoitu Norjasta.

Tuhkarokkoepidemioita on esiintynyt myös monissa muissa Euroopan maissa: Saksassa, Tanskassa, Espanjassa, Englannissa, Italiassa, Puolassa, Belgiassa ja Ranskassa. Saksassa osalla sairastuneista on ollut yhteyksiä Sveitsin epidemia-alueelle ja osalla Salzburgiin. Tanskassa on alkuvuodesta todettu viisi tuhkarokkotapausta, joista indeksitapaus oli edeltävästi matkustanut Intiaan. Myös Ruotsissa on tänä vuonna todettu tuhkarokkoa. Siellä sairastuneita on ollut toistakymmentä. Näissä tapauksissa tartunta on useimmissa saatu ulkomailta, joko Kaukoidästä tai Euroopasta. Espanjassa on meneillään epidemia Gibraltarin salmen molemmin puolin. Suurin osa Euroopassa sairastuneista on ollut rokottamattomia tai vain osittain rokotettuja lapsia.

Yhdysvalloissakin on viimeaikoina todettu tuhkarokkotapauksia ja pieniä epidemioita, jotka ovat liittyneet Euroopan matkailuun tai indeksi on ollut eurooppalainen turisti.

Kaikissa Euroopan maissa rokotetaan tuhkarokkoa vastaan. Jotta epidemioita ei syntyisi, tulisi rokotuskattavuuden olla >95 %. Euroopan maitten välillä rokotuskattavuus vaihtelee ja vain osa maista on päässyt toivottuun >95 %. Suomessa tämä on toteutunut, mutta esimerkiksi Sveitsissä epidemia-alueella rokotekattavuus on 78 %.

WHO:n tavoitteena on ollut hävittää tuhkarokko Euroopasta 2010 mennessä. Viimevuosien epidemiat aiheuttavat jonkin verran epäilyksiä tavoitteen onnistumiselle. Suomalaisten on edelleen tärkeä suojautua taudilta. Hyvän rokotuskattavuuden ylläpitäminen on tärkeää. Lisäksi jokaisen matkailijan tulisi tarkistaa tarkastaa rokotesuojansa, ellei ole aiemmin sairastanut tuhkarokkoa. Kunnat antavat MPR-rokotuksia myös aikuisille.

Euroopan tautikeskus ja Kansanterveyslaitos on tiedottanut Euroopan tuhkarokkotilanteesta:

http://ecdc.europa.eu/Health_topics/Measles/080423_travel_advice.html

Lisätietoa:

<http://www.ktl.fi/portal/suomi/esittely/ajankohtaista/?bid=2836&vid=1>

http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/oppaat_ ja_kirjat/rokottajan_kasikirja/yleisen_rokotusohjelman_rokotteet/tuhka

Klebsiella pneumoniae karbapeneemiresistenssi lisääntyy

Karbapeneemeille resistentit *K.pneumoniae* -kannat ovat levinneet potilassiirtojen mukana Kreikasta mm. Ruotsiin, Norjaan, Tanskaan ja Ranskaan. Ranskaa lukuun ottamatta niiden leviäminen on kuitenkin pystytty estämään. Resistenttien *K. pneumoniae* -kantojen leviäminen potilassiirtojen välityksellä korostaa resistenttien kantojen tunnistamisen tärkeyttä.

K. pneumoniae

-kannat ovat perinteisesti olleet herkkiä karbapeneemeille (meropenemi, imipeneemi ja ertapeneemi). Niissä on esiintynyt 3. polven kefalosporiiniresistenssiä aiheuttavia laajakirjaisia beetalaktamaaseja (ESBL), mutta ei karbapeneemaaseja. Tilanne on nyt nopeasti muuttumassa. *K. pneumoniae* -kannoista on löydetty erilaisia karbapeneemeja hajottavia entsyymejä mm. KPC, VIM ja OXA-48, jotka joko yksinään tai yhdessä tiettyjen

ulkokalvon läpäisykykyyn vaikuttavien muutosten kanssa aiheuttavat resistenssin karbapeneemeille. Nämä karbapenemaasin omaavat kannat ovat yleensä resistenttejä myös muille mikrobilääkeryhmille kuten kefalosporiineille, fluorokinoloneille ja aminoglykosideille, kolistiinin jäädessä usein ainoaksi hoitovaihtoehdoksi. Karbapeneemeille resistentin *K. pneumoniae* aiheuttamiin infektioihin liittyy lisääntynyt kuolleisuus verrattuna karbapeneemeille herkkien *K. pneumoniae* -kantojen aiheuttamiin infektioihin.

Karbapeneemeille resistentit *K. pneumoniae*

-kannat ovat yleistyneet erityisesti Yhdysvaltojen itäosissa ja Kreikassa. New Yorkin alueella tehdyssä tutkimuksessa noin neljäsosa *K. pneumoniae* -eristyksistä oli vuonna 2006 resistenttejä karbapeneemeille. Kreikassa karbapeneemeille resistentit *K. pneumoniae* -kannat ovat levinneet suurimpaan osaan sairaaloista ja niiden osuus *K. pneumoniae* -eristyksistä on 30-70 %. Karbapeneemeille resistenttejä *K. pneumoniae* -kantoja on viimeisten vuosien aikana löytynyt lisäksi Kolumbiasta, Kiinasta, Koreasta, Israelista ja Tunisiasta sekä Euroopassa Italiasta, Turkista ja Espanjasta.

Lisätietoa:

http://www.eurosurveillance.org/edition/v13n04/080124_4.asp

<http://www.mednet.gr/whonet/>

Tartuntataudit Suomessa 2007

Vuosiraportin verkkoversioon on lisätty mykobakteeri-infektiot. Painoversio suomeksi ja englanniksi on tulossa toukokuun loppuun mennessä, ruotsiksi kesän aikana.

http://www.ktl.fi/portal/suomi/osastot/infe/julkaisut/tartuntataudit_suomessa_2007

Väitöstilaisuus lasten hoitoon liittyvistä infektioista 9.5.2008

http://www.ktl.fi/attachments/suomi/julkaisut/julkaisusarja_a/2008/2008a11.pdf

Laura Pakarinen
Tartuntatautilääkäri
Kansanterveyslaitos, Infektioepidemiologian osasto
Mannerheimintie 166,
00300 Helsinki
Puh. (09) 4744 8557
Faksi (09) 4744 8468
Sähköposti etunimi.sukunimi@ktl.fi

[Kommentti 22.02.2008 Influenssaa ja RS-virusta edelleen liikkeellä](#)

[Kommentti 18.01.2008 Oseltamiviriirestenssiä Euroopassa](#)

[Kommentti 20.12.2007 Influenssatilanne ja Ebolaa Ugandassa](#)

[Kommentti 23.11.2007 Rabiestapauksia ja *Clostridium difficile*](#)

[Kommentti 29.10.2007 Lisää Chikungunya ja mm. Shigellaa Tanskassa ja Australiassa](#)

[Kommentti 5.9.2007 Chikungunya-virus -epidemia Italiassa](#)

[Kommentti 24.8.2007. Mm. Salmonellaa rippijuhlista ja formuloista](#)

[Kommentti 31.7.2007 Suomalainen matkailija sairastui legionelloosiin Bulgarian...](#)

[Kommentti 28.6.2007 Matkustuskausi lisää legionelloosin mahdollisuutta](#)

[Kommentti 5.6.2007 Streptokokkibakteerin aiheuttamat vakavat infektiot ovat lisääntyneet](#)

[Kommentti 10.4.2007 Talven influenssa hiipumassa, norovirustapauksissa lievää laskua](#)

[Kommentti 16.2.2007 Influenssa on jo Suomessa, Norovirusepidemia jatkuu ja Phuketin legionellaepidemia ohi](#)

